

ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA DE ȘTIINȚE
AGRICOLE

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD – 2001, Chișinău,
Republica Moldova
Tel/fax.: (373 22) 232874, 210502
E-mail: ssagricola@rambler.ru

ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION OF AGRICULTURE
SCIENCES

1 Stefan cel Mare Ave.
MD – 2001, Chisinau,
Republic of Moldova
Tel/fax.: (373 22) 232874, 210502
E-mail: ssagricola@rambler.ru

HOTĂRÎREA Adunării Generale a Secției Științe Agricole a AȘM

27 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Nr. 61

Cu privire la rezultatele activității științifice, inovaționale, manageriale și financiare a Institutului de Fitotehnie „Porumbeni” în anul 2015

Adunarea Generală a Secției Științe Agricole, examinând *Raportul de activitate științifică, inovațională, managerială și financiară a Institutului de Fitotehnie „Porumbeni” în anul 2015*, prezentat de P. Pîrvan, dr. în agr., director al Institutului și *Concluzia comisiei* creată conform Hotărîrii Secției Științe Agricole a AȘM nr.53 din 19 noiembrie 2015 în componența: Vronschi Mihail – m. c. al AȘM (președinte); Gaina Boris – acad. coordonator al SȘA a AȘM; Sula Ion - ministru al MAIA; Tudorache Gheorghe – dr., secretar științific al Secției; Reșitca Rodica – șef al Direcției știință, formare profesională și extensiune rurală a MAIA; Maticuc Vasile – dr., președintele Comisiei metodice; Efros Svetlana – contabil șef constată că în anul de referință au fost efectuate cercetări științifice în cadrul a 2 proiecte de cercetări științifice aplicative: **15.817.05.22A** „Crearea și implementarea în producere a hibrizilor competitivi de porumb pentru toate zonele favorabile de cultivare a porumbului cu adaptabilitate înaltă la factorii abiotici și biotici” cu o finanțare din bugetul de stat în volum de **5000,0** mii lei și **15.817.05.23A** „Elaborarea algoritmului de evaluare a rezistenței la secetă a porumbului prin diagnosticarea fiziologico-biochimică în condițiile Republicii Moldova” cu finanțare din bugetul de stat în volum de **1503,1** mii lei, precum și a unui proiect de transfer tehnologic **185.T** „Implementarea hibrizilor de porumb în producerea semințelor pentru export” cu finanțarea de 250 mii lei. Au fost obținute surse extrabugetare în volum de **7185,2 mii lei**. Finanțarea totală a constituit **13938,3 mii lei**.

La efectuarea cercetărilor în componența a 6 laboratoare și 4 secții al serviciului auxiliar au fost încadrate **115** persoane, din care: **34** cercetători, inclusiv **3** doctori habilitați și **16** doctori în științe (16,5%) din potențialul științific. Numărul tinerilor cercetători până la 35 ani constituie 9 persoane (7,8%), inclusiv 3 doctoranzi și 3 masteranzi.

Cercetările științifice planificate pentru anul 2015 au fost îndeplinite în volumul preconizat, în termeni stabiliți și la nivel satisfăcător, ce se confirmă prin următoarele rezultate:

A fost evaluat și multiplicat în cantități necesare genofondul la porumb. În rezultatul studierii a **8575** familii de porumb de diferit grad de consangvinizare au fost evidențiate **3042** familii pentru lucrările ulterioare de ameliorare. S-au multiplicat **304** linii cu performanțe ameliorative valoroase, reproduse 109 mostre din colecția de soiuri, 211 mostre a 25 mutanți și 95 mostre din colecția de analogi androsterili.

În diferite sisteme de testări s-au studiat **3881** combinații hibride și s-au selectat pentru cultura comparativă de concurs **137** hibrizi cu performanțe agronomice semnificative față de martori. Pentru anul 2016 au fost sintetizate **3400** combinații hibride noi.

A fost efectuat testul la (VCU) și (DUS) la 150 hibrizi și 87 forme parentale din cultura comparativă de concurs și evidențiați 25 hibrizi pentru testări repetate. În culturi ecologice din Moldova,

România, Belarus, Ucraina s-au studiat 85 hibrizi din diferite grupe de maturitate și selectați 13 hibrizi cu performanțe valoroase.

Pentru asigurarea cerințelor producătorilor de semințe au fost reproduse 33 forme parentale de categorii biologice superioare (bază, prebază) și obținute **24,7** tone de material semincer. S-au multiplicat 13 hibrizi de porumb perspectivi și s-au obținut 3,1 tone de semințe. Au fost verificate în post control 53 mostre după criteriul purității biologice și uniformității, inclusiv linii și hibrizi androsterili, restauratori și menținători de fertilitate.

Programul de cercetare la compartimentul creării și implementării hibrizilor noi de porumb s-a finalizat cu transferarea la testări oficiale a **6** hibrizi noi, inclusiv 1 - în Belarus și **5** - în Moldova.

În Catalogul Soiurilor de Plante al Moldovei pe anul 2015 au fost incluși 3 hibrizi de porumb: **Porumbeni 310, Porumbeni 427 și Alimentar 325**, destinat pentru crupe și în **Belarus** hibridul timpuriu **Bemo 203**. Pentru anul 2016 în Registrul Soiurilor de Plante al Moldovei vor fi incluși **4** hibrizi: **Porumbeni 264, Porumbeni 288, Porumbeni 265 și Porumbeni 324**.

Au fost obținute 2 Brevete pentru soi de plantă și depuse **7** cereri noi pentru obținerea protecției juridice a genotipurilor omologate.

A fost continuată implementarea în producere a hibrizilor: **Porumbeni 402, Porumbeni 294, Rosmold 159, Rosmold 202, Porumbeni 383 și inițiată în premieră implementarea hibrizilor: Bemo 235, Bemo 203, Porumbeni 310, Porumbeni 395**.

S-au continuat cercetările de optimizare și perfecționare a sistemului de fertilizare la porumb, grâu, rapiță și floarea soarelui în asolament și cultură permanentă și evidențiate 4 variante cu adaos de 1,6 t/ha la cultura porumbului comparativ cu martorul și 3 variante cu adaos de 1,2 t/ha la floarea soarelui. S-au studiat după indicii biochimici 139 mostre de porumb și au fost depistate 7 genotipuri de porumb zaharat cu complexul glucidic sporit și 14 mostre de porumb indurat cu conținut ridicat de carotinoizi.

A fost studiată sensibilitatea a 53 forme parentale de porumb la 5 erbicide după reacția de creștere și dezvoltarea plantelor și confirmată rezistența lor. Total au fost testate 15 preparate de uz fitosanitar și fertilizanti pentru includerea în Registrul de Stat.

Din 80 linii consangvinizate și 82 hibrizi experimentali s-au selectat după regimul hidric al țesutului foliar în ontogeneză 4 hibrizi cu rezistență sporită la secetă, 11 rezistență relativă la secetă inclusiv o linie consangvinizată P.9025 I². Au fost selectate 3 metode de apreciere a materialului genetic după rezistența la secetă pentru includerea acestora în algoritmul de evaluare a rezistenței la secetă.

Rezultatele cercetărilor științifice au fost expuse în 28 publicații: 6 articole în reviste categoria B și C, 14 articole în materialele conferințelor naționale și internaționale și 8 teze.

Pe data de 17 septembrie curent a fost organizat Festivalul Național „Ziua Porumbului – 2015”, ediția a II-a.

Adunarea Generală a Secției Științe Agricole a AȘM HOTĂRĂȘTE:

1. A considera îndepliniți integral indicatorii de bază ai activității Institutului Fitotehnie „Porumbeni” în anul 2015.

2. A aproba Raportul privind activitatea științifică, inovațională, managerială și financiară a Institutului de Fitotehnie „Porumbeni” în anul 2015

**Academician coordonator al
Secției Științe Agricole, academician**

Boris GĂINĂ

**Secretar științific al Secției
Științe Agricole a AȘM, doctor**

Gheorghe TUDORACHE